Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2019. gada 12. decembrī*

[Ar labojumiem, kas izdarīti ar 2020. gada 13. februāra rīkojumu]

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – LESD 101. pants – Karteļa radīto zaudējumu atlīdzināšana – Personu, kuras karteļa skartajā tirgū nedarbojas kā piegādātāji vai pircēji, tiesības uz zaudējumu atlīdzību – Zaudējumi, kurus cietuši publisko tiesību subjekti, kas piešķīruši aizdevumus ar izdevīgiem nosacījumiem īpašumu iegādei karteļa skartajā tirgū

Lietā C-435/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 17. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 29. jūnijā, tiesvedībā

Otis GmbH,

Schindler Liegenschaftsverwaltung GmbH,

Schindler Aufzüge und Fahrtreppen GmbH,

Kone AG,

ThyssenKrupp Aufzüge GmbH

pret

***Land Oberösterreich* u.c.,**

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], tiesneši I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] (referents), E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] un K. Likurgs [*C. Lycourgos*],

ģenerāladvokāte: J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs: D. Diterts [*D. Dittert*], nodaļas vadītājs,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2019. gada 16. maija tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – vācu.

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Otis GmbH* vārdā – *A. Ablasser-Neuhuber* un *F. Neumayr*, *Rechtsanwälte*,

– *Schindler Liegenschaftsverwaltung GmbH* un *Schindler Aufzüge und Fahrtreppen GmbH* vārdā – *A. Traugott* un *A. Lukaschek*, *Rechtsanwälte*,

– *Kone AG* vārdā – *H. Wollmann*, *Rechtsanwalt*,

– *ThyssenKrupp Aufzüge GmbH* vārdā – *T. Kustor* un *A. Reidlinger*, *Rechtsanwälte*,

– [teksts labots ar 2020. gada 13. februāra rīkojumu] *Land Oberösterreich* vārdā – *I. Innerhofer* un *R. Hoffer*, *Rechtsanwälte*, kā arī *S. Hinterdorfer*, *Rechtsanwaltsanwärter*,

– Austrijas valdības vārdā – *F. Koppensteiner* un *V. Strasser*, pārstāvji,

– Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *C. Colelli*, *avvocato dello Stato*,

– Eiropas Komisijas vārdā – *B. Ernst* un *G. Meessen*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2019. gada 29. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par LESD 101. panta interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Otis GmbH*, *Schindler Liegenschaftsverwaltung GmbH* un *Schindler Aufzüge und Fahrtreppen GmbH* (turpmāk tekstā šīs abas pēdējās minētās sabiedrības kopā – "*Schindler*"), *Kone AG*, kā arī *ThyssenKrupp Aufzüge GmbH* (turpmāk tekstā – "*ThyssenKrupp*") un *Land Oberösterreich* (Augšaustrijas federālā zeme, Austrija), kā arī četrpadsmit citiem tiesību subjektiem par prasību, ko šie pēdējie minētie tiesību subjekti ir cēluši, lai panāktu, ka šīm piecām sabiedrībām tiktu piespriests šiem tiesību subjektiem atlīdzināt zaudējumus, kuri tiem esot radušies šo sabiedrību starpā noslēgtā karteļa dēļ, tostarp pārkāpjot LESD 101. pantu.

Austrijas tiesības

3 *Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch* (Austrijas Civilkodekss, turpmāk tekstā – "*ABGB*") 1295. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Ikvienam ir tiesības prasīt, lai tas, kurš savas vainas dēļ ir nodarījis zaudējumus, to atlīdzina; zaudējumus var radīt līgumisko saistību pārkāpums vai arī tie var nebūt saistīti ar līgumu."

4 Saskaņā ar *ABGB* 1311. panta otro teikumu par nodarītajiem zaudējumiem atbild tas, kurš ir "pārkāpis likumu par nejaušu zaudējumu nepieļaušanu".

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

5 2007. gada 21. februārī Eiropas Komisija vairākiem uzņēmumiem uzlika naudas sodu par kopējo summu 992 miljonu EUR apmērā tādēļ, ka tie vismaz kopš 80. gadiem bija piedalījušies ar liftu un eskalatoru uzstādīšanu un apkopi saistītā kartelī Beļģijā, Vācijā, Luksemburgā un Nīderlandē. Šo uzņēmumu starpā bija vairākas sabiedrību grupu vienības, kurās ietilpst *Otis*, *Schindler*, *Kone* un *ThyssenKrupp*.

6 Ar 2008. gada 8. oktobra spriedumu *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija), kas darbojās kā apelācijas tiesa karteļu tiesību jomā, atstāja spēkā negrozītu *Kartellgericht* (Konkurences tiesa, Austrija) 2007. gada 14. decembra rīkojumu, ar kuru tā bija piespriedusi naudas sodus *Otis*, *Schindler* un *Kone*, kā arī divām citām sabiedrībām to pret konkurenci vērstās rīcības Austrijā dēļ. Lai gan *ThyssenKrupp* kopā ar visām šīm sabiedrībām piedalījās šajā kartelī Austrijas tirgū (turpmāk tekstā – "attiecīgais kartelis"), tomēr tā izvēlējās liecināt un tādējādi uz to attiecās Austrijas tiesībās paredzētā iecietības programma.

7 Attiecīgā karteļa mērķis bija nodrošināt privileģētajam uzņēmumam augstāku cenu par to, ko tā būtu varējusi piemērot parastos konkurences apstākļos. Līdz ar to tika izkropļota brīva konkurence, kā arī cenu attīstība salīdzinājumā ar to, kāda tā būtu bijusi, ja nebūtu karteļa.

8 Ar prasību, kas 2010. gada 2. februārī celta *Handelsgericht Wien* (Vīnes Komerctiesa, Austrija), Augšaustrijas federālā zeme un četrpadsmit citi publisko tiesību subjekti lūdza, lai *Otis*, *Schindler*, *Kone* un *ThyssenKrupp* tiktu piespriests atlīdzināt tiem zaudējumus, kas tiem esot radīti ar attiecīgo karteli. Atšķirībā no pārējiem četrpadsmit publisko tiesību subjektiem Augšaustrijas federālā zeme tomēr apgalvoja, ka tai esot radušies tieši vai netieši zaudējumi nevis kā ar attiecīgo karteli skarto ražojumu pircējai, bet gan kā publisko tiesību subjektam, kas piešķir finansiālu atbalstu.

9 Savas prasības pamatojumam Augšaustrijas federālā zeme norādīja, ka, piešķirot līdzekļus mājokļu būvniecības veicināšanai, laikposmā, uz kuru attiecās minētais kartelis, pamatojoties uz normatīvajiem noteikumiem par atbalstu dzīvojamo māju celtniecībai, tā daudzām personām būvniecības projektu īstenošanai esot piešķīrusi attīstību veicinošus aizdevumus noteiktu procentu apmērā no kopējām būvniecības izmaksām. Šo aizdevumu saņēmējiem tādējādi bija iespēja izdevīgāk aizņemties ārējus resursus, piemērojot tādu procentu likmi, kas ir zemāka par parasto likmi tirgū. Augšaustrijas federālā zeme būtībā apgalvoja, ka izmaksas, kas saistītas ar liftu uzstādīšanu un kas ir iekļautas minēto saņēmēju veiktajās kopējās būvniecības izmaksās, bija augstākas attiecīgā karteļa dēļ. Tā rezultātā šis publisko tiesību subjekts bija spiests aizdot lielākas summas. Ja attiecīgā karteļa nebūtu bijis, Augšaustrijas federālā zeme būtu piešķīrusi mazākus aizdevumus un tā būtu varējusi ieguldīt starpību ar federālās valsts vidējo aizņēmumu procentu likmi.

10 Šo iemeslu dēļ Augšaustrijas federālā zeme lūdza piespriest *Otis*, *Schindler*, *Kone* un *ThyssenKrupp* samaksāt summu, kura konkrēti atbilst šiem procentu zaudējumiem un kurai pieskaitīti procenti.

11 *Handelsgericht Wien* (Vīnes Komerctiesa) ar 2016. gada 21. septembra spriedumu noraidīja Augšaustrijas federālās zemes prasību. Šīs tiesas ieskatā, šī federālā zeme nav liftu un eskalatoru tirgus dalībniece un tādējādi tās ciestais kaitējums ir tikai netiešs, kas pats par sevi nevar radīt pamatu zaudējumu atlīdzībai.

12 Apelācijas instances tiesa *Oberlandesgericht Wien* (Apelācijas tiesa Vīnē, Austrija) ar 2017. gada 27. aprīļa rīkojumu atcēla šo lēmumu un nodeva lietu atpakaļ pirmās instances tiesai, lai tā no jauna izspriež lietu. Apelācijas instances tiesa uzskatīja, ka karteļu aizliegums ir arī tāpēc, lai aizsargātu to personu finansiālās intereses, kurām jānes papildu slogs, kas radies tirgus apstākļu izkropļojuma dēļ. To starpā ir tādi publisko tiesību subjekti kā Augšaustrijas federālā zeme, kura lielā mērā esot sekmējusi to, lai būvniecības projektu īstenošana tiktu padarīta par iespējamu, piešķirot finansiālu

atbalstu institucionālā ietvarā. Šādi subjekti tādējādi esot daļēji izraisījuši to, ka liftu un eskalatoru tirgū bija vērā ņemams pieprasījums, kurā piecas pamatlietā aplūkotās sabiedrības attiecīgā karteļa dēļ varēja pārdot savus pakalpojumus par augstākām cenām.

13 *Otis*, *Schindler*, *Kone* un *ThyssenKrupp* vērsās iesniedzējtiesā *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa) ar prasību pret šo *Oberlandesgericht Wien* (Apelācijas tiesa Vīnē) rīkojumu.

14 Iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar kritērijiem Austrijas tiesībās zaudējumi, uz kuriem atsaucas Augšaustrijas federālā zeme, nav pietiekama saikne ar karteļa vienošanos aizlieguma mērķi, kas ir nodrošināt konkurenci attiecīgā karteļa skartajā tirgū.

15 Šī tiesa šajā ziņā norāda, ka Austrijas tiesībās tīri finansiāli zaudējumi, kas izpaužas kā zaudējumus cietušās personas mantiski kaitējumi, ja nav nodarīts absolūts kaitējums tiesiski aizsargātam īpašumam vai vērtībai, ārpuslīgumiskajās attiecībās nav aizsargāti pilnībā. Šādi mantiski kaitējumi var tikt atlīdzināti tikai tad, ja kaitnieciskās rīcības prettiesiskums izriet no tiesību sistēmas, it īpaši aizsargājošu tiesību normu pārkāpuma gadījumā, jo šādi noteikumi ir abstrakti aizliegumi, kas ir paredzēti, lai aizsargātu kādu personu kategoriju pret tiesiski aizsargātu īpašumu vai vērtību aizskārumu. Līdzīgā gadījumā atbildības iestāšanās prasa, lai būtu iestājies kaitējums, ko ar pārkāpto tiesību normu tieši ir gribēts novērst. Kaitējuma izraisītājam atbildība iestāsies tikai par zaudējumiem, kuri izpaužas kā tāda riska radīšana, attiecībā uz ko noteikta rīcība ir ieteikta vai aizliegta. Zaudējumi ir atlīdzināmi, ja pēc tam veidojas atgriezeniskā saite kādā interešu sfērā, kas nav aizsargāta ar aizsargājošajā noteikumā paredzēto aizliegumu, kas ir ticis pārkāpts.

16 Iesniedzējtiesa norāda arī, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru LESD 101. panta mērķis ir nodrošināt, lai iekšējā tirgū tiktu saglabāta efektīva un neizkropļota konkurence un tādējādi brīvā konkurencē noteiktas cenas. Tādējādi tā uzskata, ka karteļu aizlieguma piemērojamība personām attiecas uz visiem tiem piegādātājiem un pircējiem, kuri karteļa skartajā materiāli un ģeogrāfiski atbilstošajā tirgū veic uzņēmējdarbību. Turpretim publisko tiesību subjekti, kas, piešķirot finansiālo atbalstu, noteiktām pircēju grupām dod iespēju vieglāk iegādāties karteļa skarto produktu, nav tieši tirgus dalībnieki, pat ja ievērojamā tirgus darbības daļā tā funkcionēšana ir iespējama, tikai pateicoties šim finansiālajam atbalstam. Šie zaudējumi neesot pietiekami saistīti ar vienošanās par karteli aizlieguma mērķi saglabāt konkurenci karteļa skartajā tirgū.

17 Tomēr iesniedzējtiesa norāda, ka, lai gan Tiesas judikatūrā ir paredzēts tostarp, ka ikviens var prasīt tādu zaudējumu atlīdzību, kas tam ir radušies līguma dēļ, vai par rīcību, kas var ierobežot vai izkropļot konkurenci, ir nepieciešama cēloņsakarība starp kaitējumu un pret konkurenci vērsto rīcību. Tāpat katras dalībvalsts ziņā ir noteikt arī šo tiesību piemērošanas kārtību, ieskaitot to, kas attiecas uz "cēloņsakarības" jēdziena piemērošanu, ievērojot līdzvērtības un efektivitātes principus. Tātad valsts tiesības nedrīkst padarīt praktiski neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtināt to tiesību īstenošanu, kas izriet no Savienības tiesību sistēmas.

18 Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka, ņemot vērā pamatlietas faktiskos apstākļus, šīs tiesas uzdotais jautājums esot par to, vai princips, saskaņā ar kuru ikviens var celt prasību pret kādu karteļa dalībnieku par zaudējumu atlīdzināšanu, ir piemērojams arī attiecībā uz personām, pirmkārt, kuras, pat ja tām ir būtiska nozīme attiecīgā tirgus funkcionēšanā, šajā tirgū nedarbojas piegādātāja vai pircēja statusā un, otrkārt, kuru zaudējumi ir tikai tāda kaitējuma sekas, ko tieši cietušas skartās trešās personas.

19 Šajos apstākļos *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai EK līguma 85. pants, EKL 81. pants vai attiecīgi LESD 101. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai pilnībā saglabātu šo noteikumu efektivitāti un no šiem noteikumiem izrietošā aizlieguma praktisko iedarbību, ir nepieciešams, ka zaudējumu atlīdzību no karteļa dalībniekiem var pieprasīt arī tās

personas, kuras karteļa skartajā materiāli un ģeogrāfiski atbilstošajā tirgū neveic uzņēmējdarbību kā piegādātāji vai pircēji, bet gan normatīvo aktu ietvaros kā finansiāla atbalsta sniedzēji ar labvēlīgākiem nosacījumiem piešķir aizdevumus karteļa skartajā tirgū piedāvāto produktu pircējiem un kurām nodarītais zaudējums izpaužas tādējādi, ka procentuālā izteiksmē no kopējām produkta izmaksām piešķirtā aizdevuma summa bija lielāka, nekā tā būtu bijusi gadījumā, ja nebūtu karteļa, tādēļ šīs personas nav varējušas attiecīgās summas rentabli ieguldīt?"

Par prejudiciālo jautājumu

20 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai LESD 101. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka personas, kuras nedarbojas tieši kā piegādātāji vai pircēji karteļa skartajā tirgū, bet kuras ir piešķirušas finansiālu atbalstu attīstību veicinošu aizdevumu veidā šajā tirgū piedāvāto ražojumu pircējiem, var lūgt piespriest uzņēmumiem, kas piedalījušies šajā kartelī, atlīdzināt zaudējumus, kas tām radušies tā iemesla dēļ, ka šī finansiālā atbalsta summas bija augstākas nekā tad, ja nebūtu minētā karteļa, un šīs personas šo starpību nav varējušas izmantot citiem ienesīgākiem mērķiem.

21 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka LESD 101. panta 1. punktam ir tieša iedarbība attiecībās starp privātpersonām un tas attiecīgajiem tiesību subjektiem rada tiesības, kuras ir jāaizsargā dalībvalstu tiesām (spriedumi, 2001. gada 20. septembris, *Courage* un *Crehan*, C-453/99, EU:C:2001:465, 23. punkts, un 2019. gada 14. marts, *Skanska Industrial Solutions* u.c., C-724/17, EU:C:2019:204, 24. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

22 LESD 101. panta pilnīgā efektivitāte un it īpaši tā 1. punktā noteiktā aizlieguma lietderīgā iedarbība būtu apdraudēta, ja jebkura persona nevarētu prasīt atlīdzību par zaudējumiem, kas tai radušies līguma dēļ, vai par rīcību, kas var ierobežot vai izkropļot konkurenci (spriedumi, 2001. gada 20. septembris, *Courage* un *Crehan*, C-453/99, EU:C:2001:465, 26. punkts, kā arī 2019. gada 14. marts, *Skanska Industrial Solutions* u.c., C-724/17, EU:C:2019:204, 25. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

23 Tādējādi ikviens var prasīt atlīdzību par zaudējumiem, ja pastāv cēloņsakarība starp attiecīgajiem zaudējumiem un aizliegto vienošanos vai darbību, kas aizliegta LESD 101. pantā (spriedumi, 2006. gada 13. jūlijs, *Manfredi* u.c., no C-295/04 līdz C-298/04, EU:C:2006:461, 61. punkts, kā arī 2019. gada 14. marts, *Skanska Industrial Solutions* u.c., C-724/17, EU:C:2019:204, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

24 Tiesības ir ikvienai personai prasīt atlīdzību par tādiem zaudējumiem, kas palielina Savienības konkurences tiesību normu operatīvo raksturu un var atturēt no nolīgumiem vai prakses, kas bieži vien norisinās slepus un var ierobežot vai izkropļot konkurenci, tādējādi veicinot efektīvas konkurences saglabāšanu Eiropas Savienībā (spriedums, 2014. gada 5. jūnijs, *Kone* u.c., C-557/12, EU:C:2014:1317, 23. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

25 Šajā ziņā un it īpaši konkurences tiesību jomā valsts noteikumi, ar kādiem īsteno tiesības pieprasīt atlīdzību par zaudējumiem, kas radušies ar LESD 101. pantu aizliegtās vienošanās vai darbības dēļ, nedrīkst nelabvēlīgi ietekmēt šīs tiesību normas efektīvu piemērošanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 5. jūnijs, *Kone* u.c., C-557/12, EU:C:2014:1317, 26. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

26 Tādējādi šajos noteikumos ir īpaši jāņem vērā LESD 101. pantā izvirzītais mērķis nodrošināt, lai iekšējā tirgū tiktu saglabāta efektīva un neizkropļota konkurence un tādējādi brīvā konkurencē noteiktas cenas. Tieši, lai nodrošinātu šo Savienības tiesību efektivitāti, Tiesa, kā ir atgādināts šī sprieduma 23. punktā, nosprieda, ka valsts normās ikvienam ir jāatzīst tiesības prasīt atlīdzinājumu par nodarītajiem zaudējumiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 5. jūnijs, *Kone* u.c., C-557/12, EU:C:2014:1317, 32. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

27 Vēl ir jāuzsver – kā to arī būtībā norādīja ģenerāladvokāte secinājumu 78. punktā – gan LESD 101. panta pilnīgas un lietderīgas iedarbības nodrošināšana, gan efektīva aizsardzība pret konkurences tiesību pārkāpuma kaitīgām sekām tiktu lielā mērā ierobežota, ja iespēja pieprasīt atlīdzināt karteļa radītos zaudējumus tiktu attiecināta tikai uz tirgus dalībniekiem. Proti, tas sākotnēji un sistemātiski liegtu iespēju pieprasīt zaudējumu atlīdzību subjektiem, kuriem potenciāli var tikt nodarīti zaudējumi.

28 Pamatlietā Augšaustrijas federālā zeme apgalvo, ka tā ir cietusi zaudējumus nevis kā attiecīgā karteļa skarto ražojumu pircēja, bet gan kā publisko tiesību subjekts, kas piešķir finansiālu atbalstu. Proti, tā trešajām personām piešķir attīstību veicinošus aizdevumus ar likmi, kas ir mazāka par tirgus procentu likmi. Ņemot vērā, ka aizdevumu summa ir saistīta ar būvniecības izmaksām, Augšaustrijas federālā zeme uzskata, ka tā ir cietusi zaudējumus, jo aizdevumu summa un līdz ar to finansiālās palīdzības summa, ko tā piešķīrusi ar privileģētu procentu likmi, bija augstāka nekā tā, kas būtu tikusi piešķirta, ja nebūtu karteļa.

29 Tomēr prasītājas pamatlietā būtībā apstrīd Augšaustrijas federālās zemes tiesības prasīt zaudējumu atlīdzību, ko, tās ieskatā, tā esot cietusi, jo šai zaudējumu atlīdzībai nav pietiekama saikne ar LESD 101. pantā paredzēto aizsardzības mērķi un tātad tā neveido pamatu zaudējumu atlīdzībai.

30 Taču, kā izriet no šī sprieduma 22.–25., 26. un 27. punkta, ikviens kaitējums, kam ir cēloņsakarība ar LESD 101. panta pārkāpumu, var būt pamats zaudējumu atlīdzībai, lai nodrošinātu efektīvu LESD 101. panta piemērošanu un aizsargātu šīs tiesību normas lietderīgo iedarbību.

31 Šajā ziņā nav vajadzīgs – kā būtībā norādīja ģenerāladvokāte secinājumu 84. punktā –, lai attiecīgajam personai nodarītajam kaitējumam turklāt būtu īpaša saikne ar "aizsardzības mērķi", ko tiecas sasniegt LESD 101. pants, pretējā gadījumā karteļa dalībniekiem nebūtu jāatlīdzina visi zaudējumi, ko tie būtu varējuši radīt.

32 Līdz ar to personām, kas nedarbojas kā piegādātāji vai pircēji karteļa skartajā tirgū, ir jāspēj lūgt tādu zaudējumu atlīdzību, kuri radušies no tā, ka šī karteļa dēļ tām bija jāpiešķir lielāks finansiālais atbalsts nekā tad, ja minētais kartelis nebūtu pastāvējis, un līdz ar to tās šo starpību nav varējušas novirzīt ienesīgākām investīcijām.

33 Tomēr iesniedzējtiesai ir jānosaka, vai konkrētajā gadījumā Augšaustrijas federālā zeme patiešām ir cietusi šādus zaudējumus, tostarp pārbaudot, vai šai pašvaldībai bija vai nebija iespēja veikt izdevīgākus ieguldījumus, un apstiprinošas atbildes gadījumā – vai šī pašvaldība ir iesniegusi nepieciešamos pierādījumus par cēloņsakarības pastāvēšanu starp šo kaitējumu un attiecīgo karteli.

34 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdoto prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka LESD 101. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka personas, kuras nedarbojas kā piegādātāji vai pircēji karteļa skartajā tirgū, bet kuras ir piešķīrušas finansiālu atbalstu attīstību veicinošu aizdevumu veidā šajā tirgū piedāvāto ražojumu pircējiem, var prasīt, lai uzņēmumiem, kas piedalījušies šajā kartelī, tiktu piespriests atlīdzināt zaudējumus, kas tām ir radušies tāpēc, ka šī finansiālā atbalsta summas ir bijušas lielākas nekā tad, ja nebūtu minētā karteļa, un šīs personas nav varējušas izmantot šo starpību citiem ienesīgākiem mērķiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

35 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

LESD 101. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka personas, kuras nedarbojas kā piegādātāji vai pircēji karteļa skartajā tirgū, bet kuras ir piešķīrušas finansiālu atbalstu attīstību veicinošu aizdevumu veidā šajā tirgū piedāvāto ražojumu pircējiem, var prasīt, lai uzņēmumiem, kas piedalījušies šajā kartelī, tiktu piespriests atlīdzināt zaudējumus, kas tām ir radušies tāpēc, ka šī finansiālā atbalsta summas ir bijušas lielākas nekā tad, ja nebūtu minētā karteļa, un šīs personas nav varējušas izmantot šo starpību citiem ienesīgākiem mērķiem.

[Paraksti]